

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 3 февруари 2017 г.
(OR. en)

5740/17

EDUC 24
JEUN 11
SOC 53
EMPL 39

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ предх. док.:	5240/17 EDUC 8 JEUN 3 SOC 11 EMPL 7
Относно:	Приносът на образованието и обучението за социалното сближаване и утвърждаването на общите европейски ценности в контекста на европейския семестър за 2017 г. – <i>Ориентационен дебат</i> (Открито обсъждане съгласно член 8, параграф 2 от Процедурния правилник на Съвета [по предложение на председателството])

След консултация с Комитета по образование председателството изготви приложения документ за обсъждане, който да послужи за основа на ориентационния дебат по време на заседанието на Съвета по образование, младеж, култура и спорт на 17 февруари 2017 г.

**Приносът на образованието и обучението
за социалното сближаване и утвърждаването на общите европейски
ценности**

в контекста на европейския семестър за 2017 г.

Документ за обсъждане, изготвен от председателството

Настоящият ориентационен дебат е една от тематичните дискусии, които се провеждат като част от приноса на Съвета към европейския семестър за 2017 г., с водеща тема на председателството „подобряване на социално-икономическия климат за една по-добра Европа“. Целта на председателството е да се гарантира, че всички имащи отношение към темата състави на Съвета, като Съветът по образование, и техните подготвителни органи, ще допринесат за разискванията на Европейския съвет относно европейския семестър.

Председателството смята, че акцентът в приноса на Съвета по образование към европейския семестър за 2017 г. следва да бъде върху **социалното сближаване и утвърждаването на общите европейски ценности**. Това е така, защото Европейският съюз, който донесе на континента половин век на мир, сигурност и просперитет, е длъжен да утвърждава основни ценности, които способстват за приобщаване в многообразието.

Събитията в Европа и извън нея доведоха до редица проблеми, които пораждаят опасения сред гражданите на ЕС, и тези опасения изискват внимание и общи действия на равнище ЕС. Събития като икономическата и дълговата криза от 2008 и 2009 г. доведоха до продължаваща безработица и ниски трудови възнаграждения, което оказва негативно въздействие върху младите хора и доведе до блокиране на реалния растеж на заплатите. Нестабилността, която се наблюдава понастоящем в съседните на ЕС държави, допринесе за увеличаване на миграционните потоци, възход на радикални идеологии, предизвикващ насилие екстремизъм, тероризъм и други проблеми, свързани със сигурността.

Не бива да се забравят и неотдавнашните и предстоящите политически реалности, като резултатът от референдума в Обединеното кралство за напускане на ЕС, влиянието на резултата от президентските избори в САЩ върху трансатлантическите отношения и възходът на популистки партии, които са повод за обща загриженост на ЕС и неговите държави членки.

Ето защо е от решаващо значение да се върнем към ценностите, като отново да изтъкнем, че в основата на ЕС са заложили редица фундаментални ценности, на които не бива да се гледа лекомислено, нито да се възприемат като даденост. Тези общи ценности и основни правни принципи, залегнали в членове 1—3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), съставляват социално-икономическото и културното наследство на Европа и определят нашата идентичност: един все по-дълбок съюз между европейските граждани, почиващ на единство в многообразието. Ето защо политиката в областта на образованието има първостепенна роля за насърчаване на приобщаването и зачитането на многообразието в ЕС.

Необходим е подновен и решителен стремеж към възстановяване на доверието в европейския проект, по-специално сред младото поколение на Европа. Тези времена на изпитания трябва да бъдат трансформирани във възможности за изграждане на една по-силна, по-приобщаваща и социална Европа, която създава икономически просперитет и чувство за благосъстояние у своите граждани от всички възрастови групи, като ги превръща в активни и демократични граждани на ЕС, които се ползват от възможност за учене през целия живот.

Политиките на държавите — членки на ЕС, в областта на образованието и обучението трябва да предлагат висококачествено образование с равни възможности за всички. Европейските граждани следва да имат достъп до качествено образование. Това означава, че образователните системи следва да се основават на солидно приобщаване, равенство и справедливост, както и да предоставят умения, ценности, способности и иновации (особено в програмата в областта на цифровите технологии), които са необходими за пригодността за заетост и за живота в по-общ план. Такива следва да бъдат водещите фактори във всички системи за формално и неформално образование и самостоятелно учене, като се започне от образованието и грижите в ранна детска възраст, ако целта е да се допринесе в значителна степен за гражданите, като им се осигури защитна мрежа срещу заплахата от социално изключване.

Както е посочено в Цел за устойчиво развитие (ЦУР) № 4 на ЮНЕСКО относно осигуряване на приобщаващо и справедливо качествено образование и насърчаване на възможностите за учене през целия живот за всички, както и в неотдавнашното съобщение на Европейската комисия относно подобряване и модернизиране на образованието (COM (2016) 941 final), наложително е всички обучаващи се да придобият висококачествено образование, познания и умения, необходими за насърчаване на социално-икономическото развитие и социалното сближаване. В този контекст образователните политики следва да стимулират изграждането на социални и граждански компетентности, недискриминацията, социалното приобщаване, критичното мислене, медийната грамотност, межкултурното разбирателство, толерантността към многообразието и утвърждаването на култура на мир и ненасилие, глобалното гражданство и цененето на културното многообразие, наред с приноса на културата към устойчивото развитие.

В Европа има нужда от по-индивидуализирана подкрепа за младите хора с различни и специални нужди, които са изложени на по-висок риск от преждевременно напускане на училище и от социални или икономически лишения. Трябва да бъдат изградени и връзки между формалното образование и неформалното и самостоятелното учене. Инициативите като новия европейски корпус за солидарност, който позволява на млади хора да придобият опит и умения чрез доброволческа дейност, проекти на местно равнище, финансирани чрез Еразъм+, и по-активно използване на онлайн платформи и виртуален обмен са подходящи и трябва да бъдат насърчавани. Освен това трябва отново да се изтъкне значението на мобилността и проектите за „електронно побратимяване“ (e-Twinning), които популяризират европейското гражданство.

В контекста на изложеното по-горе министрите се приканват да обменят мнения и да споделят опита си по следните въпроси:

1. Завръщане към основните европейски ценности за изграждане на по-силна, по-единна Европа с по-голяма социално-икономическа насоченост: Образователните политики трябва да бъдат приобщаващи за всички и да насърчават зачитането на многообразието в ЕС. Последните резултати от проучването на PISA 2015 (Програмата за международно оценяване на учениците) обаче показват, че социално-икономическите различия влияят отрицателно върху цялостната успеваемост в образованието. Подобряването на комплекса от образователни умения на маргинализираните учещи и работещи лица чрез висококачествено образование и обучение ще има осезаем ефект за преодоляване на различията и за ограничаване на неравенството в образованието. Какви мерки предприемат държавите членки в тази насока?
2. Отдалечаване от манталитета за прилагане на универсален подход към политиките в областта на образованието и обучението: Нужни са по-добре адаптирани учебни планове и програми, които да насърчават индивидуализирана подкрепа за младите хора с различни и специални нужди, които са изложени на по-висок риск от преждевременно напускане на училище и в крайна сметка на социални и/или икономически лишения. Могат ли програмите за образование и обучение, предоставяни от държавите — членки на ЕС, да бъдат подобрени чрез набелязване на национални и европейски цели? По какъв начин държавите членки подпомагат непрекъснатото професионално развитие на учителите, педагозите и другите членове на преподавателския състав, включително инициативите за споделяне помежду им на опит и подходи за по-активно и по-успешно приобщаване в многообразието?

За да се осигури възможност за пълноценното интерактивно участие на всички министри, което да допринесе за провеждането на ползотворни обсъждания, изказванията трябва да бъдат възможно най-сбити и кратки. Така министрите ще могат при необходимост да вземат думата повече от веднъж.

Целта на председателството е да изготви за заседанието на Европейския съвет през март обобщаващ доклад, в който да бъдат очертани ключовите послания от обсъжданията в съответните състави на Съвета като принос към европейския семестър за 2017 г.
